

וישב

א וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם תּוֹתְבוֹת אַבְרָהָם
בְּאֶרֶץ דְּכֵנְעוּ: ב אֵלָיו תּוֹלְדֵת יַעֲקֹב יוֹסֵף
כָּרַ שִׁבְעַ עֶסְרֵי שָׁנָיו (כד) הָיָה רָעִי עִם
אָחוּהָי בְּעֵנָא וְהוּא מְרַבֵּי עִם בְּנֵי בְלָחָה וְעִם
בְּנֵי זִלְפָּה נְשֵׁי אַבְרָהָם וְאִתֵּי יוֹסֵף יָת דְּבַהּוֹן
בִּישָׂא לְוַת אַבְרָהָם: ג וַיִּשְׂרָאֵל רַחֵם יְת יוֹסֵף
מִכָּל בְּנוֹהֵי אָרִי כִּי בְרַחֵם הוּא לֵיה וְעִבְד
לֵיה כְּתוּנָא דְפָסִים: ד וַיְחַוּוּ אָחוּהֵי אָרִי וַתִּיהַ

לו א וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם פְּנֵעוּ: ב אֵלָה
| תְּלֻדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף בְּרִשְׁבַע־עֶשְׂרֵה שָׁנָה הָיָה רָעִי
אֶת־אָחִיו בְּצֵאן וְהוּא נָעַר אֶת־בְּנֵי בְלָחָה וְאֶת־בְּנֵי
זִלְפָּה נְשֵׁי אַבְרָם יוֹסֵף אֶת־דְּבַתָּם רָעִי אֶל־אֲבִיהֶם:
ג וַיִּשְׂרָאֵל אֶהֱב אֶת־יוֹסֵף מִכָּל־בְּנָיו כִּי־בְרָכָה הוּא
לו וְעֵשָׂה לוֹ כְּתַנַּת פָּסִים: ד וַיְרָאוּ אָחָיו כִּי־אֵתוּ אֶהֱב

איקונין של יוסף דומה לו, וכל מה שאירע ליעקב אירע ליוסף, זה נשטם וזה נשטם, זה אחיו מצקש להרגו וזה אָפְיו מצקשים להרגו, וכן הרצה צבראשית רצה. ועוד נדרש זו, וישב, זיקש יעקב לישב בשלוה קפך עליו רוגזו של יוסף. נדיקים מצקשים לישב בשלוה, אמר הקב"ה לא דיין לנדיקים מה שמתוקן להם לעולם הבא אלא שמצקשים לישב בשלוה בעולם הזה: והוא נער. שהיה עושה מעשה נערו, מתקן בשערו ממשמש צעינו כדי שיהיה נראה יפה: את בני בלחה. כלומר ורגיל אלל בני בלחה, לפי שהיו אחיו מצוין אומן והוא מקרבן: את דבתם רעה. כל רעה שהיה רואה באחיו בני לאה היה מגיד לאציו, שהיו אוכלין אצור מן החי, ומזולזלין בצני השפחות לקרותן עבדים, וחשודים על העריות, ובששתן לקה. על אצור מן החי, וישחטו שעיר עזים צמכירתו ולא אכלוהו חי. ועל דצה שספר עליהם שקורין לאחיהם עבדים, לְעֵבֵד נִמְכַר יוֹסֵף (מהלל קה, יו). ועל העריות שספר עליהם, וַתִּשָּׂא אִשָּׁת אֱדָלְיוּ וְגו' (להלן למ, ז): דבתם. כל לשון דצה פרליץ צלע"ו, כל מה שהיה יכול לדבר צהם רעה היה מספר: דבה. לשון דוצב שפתי שָׁנִים (שיר השירים ז, י): (א) בן זקנים. שולד לו לעת זקמתו. ואונקלוס תרגם, צר חפיים הוא ליה, כל מה שלמד משם ועבר מסר לו. דצר אחר, שהיה זיו איקונין שלו דומה לו: פסיב. לשון כלי מלת, כמו פָּרַס וְקָלַת (אסתר א, ו), וכמו קְתַנַּת הפסיס דתמר ואמנון (שמואל ב, יב). ומדרש אגדה, על שם צרוחיו, שנמכר לפוטיפר ולסוחרים ולישמעאלים ולמדיינים:

(ב) וישב יעקב וגו'. אחר שכתב לך יסושי עשו ותולדותיו צדרך קצרה, שלא היו ספונים וחשובים לפרש היאך נתיישבו וסדר מלחמותיהם איך הורישו את החורי, פירש לך יסושי יעקב ותולדותיו צדרך ארוכה כל גלגולי צבתם, לפי שהם חשובים לפני המקום להאריך צהם. וכן אמה מוצא צעשרה דורות שמאדם ועד נח פלוני הוליד פלוני, וכשצא לנח האריך צו. וכן צעשרה דורות שמנח ועד אצרהס קצר צהם, ומשהגיע אלל אצרהס האריך צו. משל למרגלית שנפלה צין החול, אדם ממשמש צחול וכוצרו צכצרה עד שמוצא את המרגלית, ומשמאצה הוא משליך את הצרות מידו ונוטל המרגלית. (דצר אחר, וישב יעקב, הפשתני הזה נכנסו גמליו טעונים פשתן, הפחמי תמה אנה יכנס כל הפשתן הזה, היה פיקח אחד משיצ לו, ניצוץ אחד יוצא ממפות שלך ששורף את כולו. כך יעקב ראה כל האלופים הכתובים למעלה, תמה ואמר מי יכול לכבוש את כולן, מה כחיב למטה אלה תולדות יעקב יוסף, וכחיב וְהָיָה צִית יַעֲקֹב אֵשׁ וְצִית יוֹסֵף לְהִצֵּה וְצִית עֵשׂוּ לְקַשׁ (עובדיה א, יח) ניצוץ יוצא מיוסף שמכלה ושורף את כולם. צרש"י ישן): (ג) אלה תולדות יעקב. ואלה של תולדות יעקב, אלה יישוביהם וגלגוליהם עד צבאו לכלל יישוב. סבה ראשונה, יוסף צן צבע עשרה וְגו', על ידי זה נחגלגלו וירדו למצרים. זהו אחר ישוב פשוטו של מקרא, להיות דצר דבור על אופניו. ומדרש אגדה דורש, חלה הכתוב תולדות יעקב ציוסף מפני כמה דצרים, אחת שכל עזמו של יעקב לא עבד אלל לצן אלא צרחל, ושהיה זיו

וישב - [Jacob] dwelt. The earlier parashiyos from Lech Lecha through Vayishlach centered around the relationship of Jew to non-Jew: Abraham with Pharaoh, Abraham with the kings at war, Abraham and Isaac with Abimelech, Jacob with Esau. From Vayeishev through Vayechi, the emphasis is on the relationship among Jews themselves.

The saga of Joseph's sale represents the idea of sin and repentance. Only God is perfect: the human is by nature a sinner. Not even the greatest of our forebears walked without falling. Concomitantly, our forefathers had the courage to repent and confess, to plead guilty and to regret what they had done. (Boston, 1980)

VAYEISHEV

37¹ *Jacob dwelt in the land of his father's sojournings, in the land of Canaan.** ² *These are the generations of Jacob: at seventeen years of age* Joseph tended the flocks with his brothers, and he was a lad, [and was] with the sons of Bilhah and with the sons of Zilpah, his father's wives; and Joseph brought evil tales about them to their father.* ³ *And Israel loved Joseph more than all his sons, because he was a son of his old age; and he made him a multi-colored coat.** ⁴ *And his brothers saw that their father loved him more than*

וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִגְוֵרֵי אָבִיו בְּאֶרֶץ כְּנָעַן - *Jacob dwelt in the land of his father's sojournings in the land of Canaan.* The word וַיֵּשֶׁב has the connotation of settling permanently. This verse strongly emphasizes that it was Jacob's intention at this point to attach himself to the Land of Israel. In the words of Rashi, *Jacob sought to settle down in peace.* The words מִגְוֵרֵי אָבִיו בְּאֶרֶץ כְּנָעַן connote not merely a geographical location, but a love for the land that was both his father's and grandfather's home.

The stage was set for the covenantal promise of inheriting the land of Canaan to be realized immediately. Esau had left Canaan for Se'ir, clearing the way for Jacob. Had the quarrel between Joseph and his brothers not taken place, the exile foretold in the *Bris Bein Habesarim*, of oppression in a foreign land for 400 years (15:13), would have been fulfilled through Jacob's sojourn in Haran. God's arithmetic is different from man's; if the Egyptian servitude was in fact reduced from the promised 400 years to 210, then God could have further reduced it to the twenty years that Jacob himself was in exile, thus obviating the Egyptian exile entirely. The discord among Jacob's children thwarted his plan to inherit the אֶרֶץ מִגְוֵרֵי אָבִיו, *the land of his father's sojourning*, immediately. (Boston, 1974)

וְאֵלֶּה תְּלֻדֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף - *These are the generations of Jacob...Joseph.* Rashi explains this phrase to mean that Joseph resembled Jacob. Aside from their physical resemblance, their experiences were also similar. Both Jacob and Joseph proved that the covenant could be observed in exile. Jacob demonstrated the covenant's viability outside of his birthplace during his twenty year sojourn in Padan Aram while serving Laban. Joseph demonstrated that one could be committed to the covenant in bondage, as well as in abundance. (Boston, 1974)

Chazal interpret this verse as if it there were a hyphen between the names Jacob and Joseph, emphasizing the metaphysical unity between them. This type of union is later expressed in regard to the relationship between Jacob and Benjamin as נַפְשׁוֹ קְשׁוּרָה בְּנַפְשׁוֹ, *two souls that are intertwined* (44:30). They were not two persons; they were one person. Jacob's I-awareness included Joseph. Jacob's love for his other children did not precipitate this ontological oneness. (RCA Convention, 1975)

בֶּן שִׁבְעַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה - *at seventeen years of age.* Onkelos translates the term בֶּן זְקִינִים as *son of wisdom.* Jacob loved Joseph because of his wisdom and intelligence. Jacob was the father-teacher, Joseph was the visionary-implementer. It took 17 years in Jacob's home for Joseph to develop his personality. Until this point, Joseph would not have been able to face the moral pressures that confronted him in his Egyptian experience. (Boston, 1977)

וַיַּעֲשֶׂה לוֹ כְּתֹנֶת פָּסִים - *he made him a multi-colored coat.* Joseph beheld two visions. He dreamt of his *alumot*, sheaves, which rose and stood up high while the sheaves of his brothers came and bowed down to his. When he told that dream to his brothers, their hatred was deepened and strengthened, but their envy was not aroused. Then he dreamt another dream, of the sun and the moon and the stars bowing to him. When he told this dream to his father, וַיִּקְנְאוּ-בּוֹ אָחָיו, *his brothers envied him* (verse 11); not only did they hate him, but they were envious of him as well.